



| Guía Docente          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          |           |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----------|-----------|
| Datos Identificativos |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          | 2021/22   |
| Asignatura (*)        | Xeografía Rexional de Galicia                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                    | Código   | 710G01042 |
| Titulación            | Grao en Humanidades                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                    |          |           |
| Descritores           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          |           |
| Ciclo                 | Período                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Curso              | Tipo     | Créditos  |
| Grao                  | 2º cuatrimestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Cuarto             | Optativa | 6         |
| Idioma                | Castelán                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                    |          |           |
| Modalidade docente    | Presencial                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                    |          |           |
| Prerrequisitos        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          |           |
| Departamento          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          |           |
| Coordinación          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Correo electrónico |          |           |
| Profesorado           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Correo electrónico |          |           |
| Web                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |          |           |
| Descrición xeral      | Conocer las características del medio natural de Galicia. Conocer la Galicia actual descendiendo a nivel de comarca. Detectar y explicar los desajustes territoriales. División en regiones naturales. Comarcalización de Galicia, organización del espacio.                                                                            |                    |          |           |
| Plan de continxencia  | 1. Modificacións nos contidos<br><br>2. Metodoloxías<br>*Metodoloxías docentes que se manteñen<br><br>*Metodoloxías docentes que se modifican<br><br>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado<br><br>4. Modificacións na avaliación<br><br>*Observacións de avaliación:<br><br>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía |                    |          |           |

| Competencias do título |                                                                                                                                                                                 |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Código                 | Competencias do título                                                                                                                                                          |
| A3                     | Coñecemento do espazo e do territorio                                                                                                                                           |
| A5                     | Coñecemento de estratexias de desenvolvemento cultural e medioambiental                                                                                                         |
| A7                     | Coñecemento sincrónico y diacrónico de diversas realidades culturais actuais                                                                                                    |
| A11                    | Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais                                                                                         |
| B1                     | Aprender a aprender.                                                                                                                                                            |
| B3                     | Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo                                                                                                                                |
| B4                     | Traballar de forma autónoma con iniciativa                                                                                                                                      |
| B5                     | Traballar de forma colaborativa.                                                                                                                                                |
| B10                    | Capacidade de análise e de síntese.                                                                                                                                             |
| B11                    | Capacidade de xestión da información relevantes.                                                                                                                                |
| B13                    | Recoñecemento da riqueza da diversidade e da multiculturalidade                                                                                                                 |
| B22                    | Sensibilidade polo medio ambiente e a súa protección.                                                                                                                           |
| C3                     | Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida. |
| C6                     | Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.                                               |



## Resultados da aprendizaxe

| Resultados de aprendizaxe                                                                                                                                                                                 | Competencias do título |                                                  |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|--------------------------------------------------|----------|
| Conocer las características generales del medio físico de Galicia, su división territorial (histórica y actual) y las características físicas y humanas que condicionan su estructuración y organización. | A3<br>A5<br>A7<br>A11  | B1<br>B3<br>B4<br>B5<br>B10<br>B11<br>B13<br>B22 | C3<br>C6 |

## Contidos

| Temas                                 | Subtemas                                                                                                                                          |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| BLOQUE I: El Medio Natural en Galicia | Tema 1. Génesis y características del relieve.<br>Tema 2. Dinámica de la atmósfera y clima.<br>Tema 3. Paisajes biogeográficos y regionalización. |
| BLOQUE II: El Territorio              | Tema 4. Divisiones territoriales históricas.<br>Tema 5. Criterios para la división territorial<br>Tema 6. El proceso de comarcalización.          |

## Planificación

| Metodoloxías / probas     | Competencias  | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
|---------------------------|---------------|-------------------|-------------------------------------------|--------------|
| Discusión dirixida        | B3 B5         | 9                 | 0                                         | 9            |
| Prácticas a través de TIC | B11 C3 C6     | 30                | 9                                         | 39           |
| Lecturas                  | B10           | 2                 | 27                                        | 29           |
| Saídas de campo           | A5 B22        | 6                 | 0                                         | 6            |
| Sesión maxistral          | A3 A7 A11 B13 | 30                | 0                                         | 30           |
| Traballos tutelados       | B1 B4         | 4                 | 28                                        | 32           |
| Atención personalizada    |               | 5                 | 0                                         | 5            |

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

## Metodoloxías

| Metodoloxías              | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Discusión dirixida        | Participación en clase y en debates. Actitud mostrada en el desarrollo de los contenidos y trabajos. Trabajos entregados, elaboración de guiones, organización de las fuentes y referencias bibliográficas, etc.                                                                                                                                                                  |
| Prácticas a través de TIC | Las prácticas en el aula facilitarán la comprensión de aspectos complementarios. Se utilizarán como materiales de apoyo gráficos y mapas a distintas escalas. También está previsto el acceso a páginas web y la consulta de bases de datos alfanuméricos y cartográficos en tiempo real                                                                                          |
| Lecturas                  | Lectura de una monografía comarcal, para complementar la formación en algunos contenidos que no se desarrollan en las sesiones magistrales, pero que son fundamentales.                                                                                                                                                                                                           |
| Saídas de campo           | Visita a un centro de producción cartográfica en Galicia o excursión organizada para recorrer un espacio territorial organizado en varias comarcas.                                                                                                                                                                                                                               |
| Sesión maxistral          | Para las sesiones teóricas los distintos temas se desarrollarán con la metodología pedagógica de clases interactivas con el objetivo de conseguir un desarrollo armónico de los contenidos de los temas y facilitar la comprensión explicativa del espacio territorial gallego. Todo ello deberá plasmarse en la elaboración de guiones para cada uno de los temas que se traten. |



|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Traballos tutelados | Los trabajos prácticos tutelados serán elaborados, principalmente, en horario no presencial tutelado. El objetivo de los mismos es conocer las principales fuentes cartográficas de Galicia y combinar su manejo para comprender las distintas divisiones territoriales. |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Atención personalizada

| Metodoloxías                                                                                                              | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Discusión dirixida<br>Prácticas a través de TIC<br>Lecturas<br>Saídas de campo<br>Sesión maxistral<br>Traballos tutelados | La atención personalizada está indicada como consecuencia de las dificultades que puedan surgir en la comprensión de los contenidos teóricos y en la consecución de los objetivos de los trabajos tutelados. También para resolver las dificultades de las lecturas y para ampliar la bibliografía básica con el objetivo de mejorar las destrezas específicas dentro de la programación de la asignatura. |

## Avaliación

| Metodoloxías              | Competencias  | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                            | Cualificación |
|---------------------------|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Prácticas a través de TIC | B11 C3 C6     | Capacidad de análisis y comprensión global de la materia mediante la participación y manejo de TICs en el aula y la realización de pruebas o ejercicios prácticos.                                                                                                    | 6             |
| Lecturas                  | B10           | Lectura y comentario de una monografía sobre aspectos geográficos de una comarca de Galicia.                                                                                                                                                                          | 10            |
| Saídas de campo           | A5 B22        | Visita a un centro cartográfico de Galicia. Excursión con recorrido de varias comarcas contrastadas.                                                                                                                                                                  | 4             |
| Sesión maxistral          | A3 A7 A11 B13 | Prueba de conocimientos teóricos mediante examen final que consistirá en 10 preguntas, de las cuales 6 serán preguntas concretas que precisan respuestas cortas. Las otras 4 serán tipo ?test? con respuestas alternativas. En total el 30% de la calificación final. | 60            |
| Traballos tutelados       | B1 B4         | Trabajos prácticos: Cartografía, selección y análisis de fuentes de información geográfica de Galicia.                                                                                                                                                                | 20            |

## Observacións avaliación

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>?Aquellos/as alumnos/as que<br/>           tengan alguna clase de excepcionalidad para asistir a clase legalmente<br/>           concedida, que hablen con el/la profesor/a a comienzos del curso para<br/>           establecer las tutorías y los sistemas de evaluación correspondientes.?</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Fontes de información

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bibliografía básica</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Estébanez, J. et al. (1994). A Poboación de Galicia a crise demográfica e o seu impacto territorial . Santiago, Xunta</li> <li>- Pérez Alberti, Augusto (1986). A Xeografía o espacio xeográfico e o home . Vigo, Galaxia</li> <li>- Vélez Barrio, E. (). As Montañas de Galicia . Vigo, Xerais</li> <li>- Precado, A. (2001). Comarcas de Galicia. Santiago, Xunta</li> <li>- Precado, A. (1989). Geografía de España (Galicia). Barcelona, Planeta</li> <li>- López Taboada, J. A. (1996). La población de Galicia 1860-1991 . A Coruña, Caixa Galicia</li> <li>- VV.AA. (1986). O meio natural galego . A Coruña</li> <li>- Torres Luna, M.P. et al. (1994). Parroquias y arciprestazgos de Galicia . Santiago, Universidad</li> <li>- Pazo Labrador, Alberto Xosé. (1995). Poboación e territorio as parroquias galegas nos últimos cen anos . A Coruña, Dífus</li> <li>- VV.AA. (1982). Xeografía de Galicia. Tomo I o medio . A Coruña, Sálvora</li> </ul> |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bibliografía complementaria</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>- Castro, M. (1990). Guía das árbores de Galicia . Vigo, Xerais</li><li>- Villares, R. (1982). La propiedad de la tierra en Galicia, 1500-1936 . Madrid, Siglo XXI</li><li>- Rey Castelao, O. (1995). Montes y política forestal en la Galicia del antiguo régimen . Santiago, Universidad</li><li>- VV.AA. (1995). Rutas dos Ancares . As Nogais</li><li>- Durán, F. (1986). Viveiro achegamento á realidade dun núcleo urbano galego. Santiago, Xunta</li></ul> |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

Xeografía Humana/710G01003

Xeografía Rexional/710G01029

### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xeografía Humana de Galicia/710G01034

Historia de Galicia/710G01041

### Materias que continúan o temario

### Observacións

(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías